

Miten varautua paremmin?

Case: laajamittainen maahantulo

Huoltovarmuusorganisaatio
Tekstiili- ja varustetoimikunta

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
1.1	Laajamittainen maahantulo.....	3
1.2	Maahantulijoiden majoittuminen.....	4
1.3	Skenaario.....	5
2	Parempaa varautumista	6
2.1	Varautumisen riskit ja mahdollisuudet.....	7
2.2	Huomioita julkisista hankinnoista ja varautumisesta	9
3	Tekstiili- ja varustetarpeet	10
3.1	Varastoinnin haasteet	10
3.2	Tuotelista.....	11
4	Yhteenveto	13
4.1	Varautumisen ja huoltovarmuuden kehittäminen.....	13

Tekstiili- ja varustetoimikunta: varautuminen laajamittaiseen maahantuloon

Mitä?

2 työpajaa & valmiusharjoitus

Sisältäen:

8 kpl asiantuntijapuheenvuoroja

Tutustuminen SPR:n logistiikka-
keskukseen

VARAUTUMISEN MAHDOLLISUUDET, TOP 3

**Kriittisten materiaalien
tunnistaminen**

**Raaka-aineiden hankinta
lähialueilta**

Uusio- ja biokuidut

VARAUTUMISEN RISKIT, TOP 3

**Raaka-aineiden
saatavuus**

**Tuotannon aloittamisen
hitaus**

Työvoiman saatavuus

1 Johdanto

Huoltovarmuusorganisaation **tekstiili- ja varustetoimikunnan vuoden 2022 varautumisen teema on laajamittainen maahantulo**. Tekstiili- ja varustetoimikunta (TEVA) toimii osana Huoltovarmuusorganisaation teollisuussektoria ja sen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää oman alansa yritysten kykyä toimia häiriö- ja poikkeustilanteissa. Toiminnan keskiössä ovat varautumistoiminnan ja häiriöhallinnan kehittäminen sekä alan huoltovarmuuden seuranta ja arviointi.¹

Laajamittaisen maahantulon teemaa käsiteltiin vuoden 2022 aikana toimikunnan työpajoissa ja valmiusharjoituksessa. Tilaisuuksien tavoitteena oli selkeyttää, **millaisin käytännön toimenpitein TEVA-toimikunnan toimijat voisivat olla avuksi laajamittaisen maahantulon tilanteessa**. Työpajat ja valmiusharjoitus järjestettiin seuraavasti:

- Työpaja 1: Välittömät vaikutukset 25.3.2022
- Työpaja 2: Välilliset vaikutukset 13.5.2022
- Valmiusharjoitus 10.11.2022

Raportoinnista vastasi Kokonat Oy. Tässä raportissa esitellään tekstiili- ja varustetoimikunnan jäsenorganisaatioiden työpajoissa ja valmiusharjoituksessa esille nostamat keskeiset havainnot.

---

¹ Huoltovarmuuskeskus (2021). Sektorit ja poolit.
<https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/toimialat/teollisuus/sektori-ja-poolit>

1.1 Laajamittainen maahantulo

Laajamittainen maahantulo on yksi Kansallisen riskiarvion (2018) uhkamalleista.² Laajamittaisessa maahantulossa on kyse tilanteesta, jossa rajalla ja poliisilaitoksilla ei ehditä rekisteröimään kaikkia kansainvälistä suojelua hakevia maahantulijoita sekä vanhat että uudet turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset lisämajoituspaikkoineen ovat täynnä, maahantulijoita saapuu runsaasti ja tulijoiden määrä on suurempi kuin maasta poistuvien.³

Laajamittainen maahantulo osoittautui erittäin ajankohtaiseksi aiheeksi heti vuoden 2022 alussa, kun Ukrainasta pakenevien majoitustarve alkoi kasvaa. Käytännössä laajamittaisesta maahantulosta puhutaan silloin, kun tulijoiden määrä ylittää viranomaisten kyvyn rekisteröidä sekä majoittaa kaikki maahantulijat. Maahanmuuttoviraston vastaanottojärjestelmässä oli lokakuun lopulla 2022 kirjoilla noin 42 000 asiakasta, joista suurin osa on Ukrainasta paenneita.⁴ Todellinen maahansaapuneiden määrä on kuitenkin suurempi. Tämä selittyy sillä, että ukrainalaisilla on 90 päivän oleskeluoikeus Suomessa, jonka aikana heidän tulee käydä vireyttämässä väliaikaisen suojelun hakemus poliisilaitoksella ja sen jälkeen rekisteröityä Maahanmuuttoviraston vastaanottojärjestelmään niin halutessaan.

Vuonna 2015 alkaneen Euroopan pakolaiskriisin myötä Suomeen saapui yli 30 000 turvapaikanhakijaa. Nyt vuonna 2022 tilanne on hieman erilainen, sillä Ukrainasta saapuvien maahantulijoiden on mahdollista saada tilapäistä suojelua. **Tilapäinen suojelu on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille** ja sen avulla suojelua voidaan tarjota nopeasti kevyemmällä prosessilla.

---

¹ Sisäministeriö (2018). Kansallinen riskiarvio. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161332/5_2019_Kansallinen%20riskiarvio.pdf

¹ Sisäministeriö (2021). Laajamittainen maahantulo ja varautuminen. <https://intermin.fi/maahanmuutto/toimijat-ja-avastuut/laajamittainen-maahantulo-ja-varautuminen>

¹ Maahanmuuttovirasto. Maahanmuuttovirasto perustaa uusia vastaanottokeskuksia 24.10. <https://migri.fi/-/maahanmuuttovirasto-perustaa-uusia-vastaanottokeskuksia-24.10>

1.2 Maahantulijoiden majoittuminen

Maahantulijat voivat majoittua monella eri tavalla. Henkilöillä, jotka hakevat turvapaikkaa tai tilapäistä suojelua ja ovat rekisteröityneet vastaanottojärjestelmään, on oikeus majoittua vastaanottokeskuksessa. Vastaanottokeskukset ovat nykyisin pääasiassa asuntopohjaisia, mutta mukana on vielä myös laitosmaista majoitusta. Tulijat voivat myös järjestää majoituksensa itse. Vaikka hakija asuu muualla, hän saa vastaanottopalvelut siitä vastaanottoyksiköstä, jossa hän on kirjoilla. Eri majoitusmuodot on esitelty alla.

Yksityismajoitus:

Maahantuliija järjestää majoituksen itse.

Kotimajoitus:

Yksityiset tahot tarjoavat majoitusta omassa kodissaan.

Vastaanottokeskus (VOK):

Keskus, jossa tarjotaan majoitus ja muut vastaanottopalvelut. Vastaanottokeskuksia ylläpitävät erilaiset toimijat, kuten Maahanmuuttovirasto, kunnat, järjestöt ja yritykset.

Yksityis- ja kotimajoittajien merkitys on tähän mennessä ollut suuri ja merkittävä osa Ukrainasta paenneista on järjestänyt majoituksensa näin. Ukrainalaisista osa saapuu maahan turististatuksella esimerkiksi kausityön kautta tutuksi tulleeeseen ns. marjanpoimijakuntaan. Sodan pitkittyessä ja elinolosuhteiden kurjistuessa Ukrainassa paluu voi viivästyä ja oleskelu Suomessa pitkittyä. Maahantulijoiden määrän odotetaan pysyvän samalla tasolla tai nousevan vuonna 2023⁵, minkä vuoksi Maahanmuuttovirasto rakentaa tällä hetkellä lisää majoituskapasiteettia ihmisten vastaanottamiseen.

---

⁵ Sisäministeriö (2022). Sisäasiainhallinnon toiminta Ukrainan kriisissä. <https://intermin.fi/ukraina>

1.3 Skenaario

Valmiusharjoituksen pohjana toimi kuvitteellinen skenaario laajamittaisen maahantulon tilanteesta. Skenaario rakennettiin Kuntaliiton Laajamittaisen maahantulon valmiussuunnitelman⁶ skenaariokuvausten pohjalle. Valittua skenaariota täydennettiin relevanteilla lisätiedoilla ja yksityiskohdilla harjoituksen monipuolisuuden varmistamiseksi. Harjoitusta varten muotoiltu skenaario on esitelty alla.

Laajamittaista maahantuloa on jatkunut jo lähes vuoden ajan loppusyksystä 2021 alkaen. Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan ja kiristynyt turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa on kiihdyttänyt entisestään sekä turvapaikanhakijoiden että kansainvälistä suojelua hakevien ihmisten määrää kaikissa Euroopan maissa vuoden 2022 aikana.

Marraskuussa 2022 kuvitteellinen tilanne on, että Maahanmuuttoviraston koordinoima laajamittaisen maahantulon varautumisen kapasiteetti on käytetty, perustetut vastaanottokeskukset ovat täynnä ja uusia vastaanottokeskuksia suunnitellaan perustettavan lähitulevaisuudessa useita sekä viranomaisten että yksityisten toimijoiden toimesta.

Arvioidaan, että tulevan kuuden kuukauden kuluessa Suomeen saapuu vielä 150 000 - 160 000 ihmistä joko turvapaikanhakijana tai tilapäisen suojelun piirissä. Arvion mukaan esitetty luku sisältää 30 000 - 50 000 kouluikäistä tai sitä nuorempaa lasta ja 10 000 vanhusta. Lisäksi arvioidaan, että luku sisältää yhteensä 20 000 Venäjän kansalaista.

Suomessa päätetään käynnistää välittömät ja tehostetut toimet ihmisten vastaanottamiseksi ja heille tarvittavien välittömien varusteiden hankkimiseksi ja valmistamiseksi. Huoltovarmuuden näkökulmasta tilanteesta johtuvissa tavarahankinnoissa tarvitaan laajaa kotimaisuusastetta ja kaikki mahdolliset hankintaväylät pyritään aktivoimaan, koska ulkomaiset hankintaväylät ovat ruuhkautuneet tai eivät muuten ole käytettävissä. Lisäksi tarvittaviin varusteiden hankintoihin tulee etsiä muita väyliä kuin Suomessa olevat vähittäis- ja tukkukaupat ja niiden keskusvarastot, koska näiden käytössä olevalla kapasiteetilla turvataan normaali kuluttajakysyntä Suomessa.

⁶ Kuntaliitto (2022). Laajamittaisen maahantulon valmiussuunnitelma. Varautumismalli kunnille

2 Parempaa varautumista

Varautuminen vaatii yrityksiltä kykyä ennakoida ja joustavuutta mukauttaa toimintaa tarpeen tullen. Erilaiset moniriskitilanteet ja vuoden 2022 aikana kovia muutoksia kokenut toimintaympäristö on haastanut yrityksiä aivan uusilla tavoilla. TEVA:n työpajojen ja valmiusharjoituksen pohjalta on hahmotettu kolme painopistealuetta, joiden ympärille yritysten varautuminen rakentuu:

1. Suunnitelmallisuus (verkosto, tieto toimitusketjuista)
2. Aineellinen varautuminen (varastot)
3. Henkilöstöresurssit & osaaminen

Suunnitelmallisuudella ja erilaiset skenaariot huomioimalla yritysten kriisinaikaista toimintakykyä voidaan vahvistaa. Huolelliseen suunnitteluun kuuluvat toimitusketjujen tarkastelu ja vaihtoehtoisten toimittajien selvittäminen. Kriisissä samojen raaka-aineiden kysyntä kasvaa, mikä haastaa hyvin nopeasti saatavuutta ja pidentää toimitusaikoja. Tästä johtuen myös tuotannon kotimaisuusaste ja kotimaiset arvoketjut korostuvat. Lisäksi verkostoituminen viranomaisten ja yritysten välillä aina paikalliselle tasolle asti koetaan tärkeänä. Esimerkiksi kuntien ja alueella toimivien yritysten välisen yhteistyön pohjustaminen jo normaalioloissa voisi parantaa kriisin aikaista toimintaa.

Aineellisen varautumisen näkökulmasta on muistettava, että yritysten investoinnit perustuvat jatkuvuuteen ja kriisissä tarve tietyille hyödykkeelle on väliaikainen. Hyvin toimivan varautumisen tulisi-kin pohjautua normaalioloihin, jolloin yritysten ei tarvitsisi tehdä riski-investointeja ainoastaan varautumistarkoituksessa. Toisaalta nykyajan nopeisiin toimitusketjuihin ja varaston minimointiin keskittyvässä liiketoiminnassa varastojen riittävyys kriisitilanteissa on kyseenalainen. Varastojen osalta on huomioitava varastonkierron tärkeys, mikä vähentäisi riskiä tuotteiden vanhenemiseen niitä varastoitaessa.

Osaavan henkilöstön kanssa on vaivatonta muokata tuotantoa ja kriisitilanteisiin varautunut henkilökunta tietää, miten toimia poikkeuksellisissa olosuhteissa. Hyviä esimerkkejä osaamisen tärkeydestä on noussut esiin koronapandemian myötä. Pandemia testasi toden teolla yritysten varautumista ja sen myötä karttui myös hyviä kokemuksia tuotannon nopeasta ylösajosta ja hankintakanavien löytämisestä haastavassa markkinatilanteessa. Osa TEVA-toimikunnan yrityksistä mukautti tuotantaan

pandemian aikana ja aloitti erilaisten suojavälineiden valmistuksen. Vaikeassa ja nopeasti kehittyvässä tilanteessa toimiminen vaatii kuitenkin erityistä päättäväisyyttä ja kykyä sopeuttaa toimintaa.

2.1 Varautumisen riskit ja mahdollisuudet

TEVA-toimijat ovat kartoittaneet riskejä, jotka eskaloituessaan voisivat vaarantaa huoltovarmuutta ja kriittisiksi tunnistettujen tuotteiden markkinoille saattamista. Keskeisimmät ongelmat liittyvät raaka-aineiden saatavuuteen tilanteissa, joissa ollaan hyvin riippuvaisia jonkun muun maan raaka-aine tuotannosta. Lisäksi äkilliseen tuotannon aloittamiseen vaadittava aika nähdään kriisitilanteessa riskinä, sillä normaalivalmistuksesta poikkeavan tuotannon aloittamiseen voi mennä jopa kuukausia, mikä voi olla hädän hetkellä liian pitkä aika.

Keskeisimmät TEVA-toimikunnan vuoden 2022 valmiusharjoituksessa tunnistamat riskit ovat:

- **Raaka-aineiden saatavuus**

Kiina-riippuvuus: Raaka-aineiden saatavuus Kiinasta on epävarmaa. Lisäksi laadun varmistamisen ja reklamoinnin mahdollisuudet ovat huonommat kuin lähialueilta tilatuissa raaka-aineissa.

EU:n yhtenäisyys ja kansalliset tarpeet: kriisissä yksittäisten raaka-aineiden kysyntä saattaa kasvaa räjähdysmäisesti. Kansalliset tarpeet priorisoidaan kriisissä.

- **Tuotannon aloittamisen hitaus**

Jos tuotetta ei normaalioloissa valmisteta, tuotannon aloitus ei onnistu nopeasti.

- **Työvoiman saatavuus**

Osaavan työvoiman saatavuus on tekstiili- ja varustealan yrityksille erittäin tärkeää.

- **Priorisointi**

Yksittäisten tuotteiden tärkeys voi kriisissä korostua ja aiemmin kriittisiksi listatut tuotteet voivat jäädä muiden tuotteiden jalkoihin häiriötilanteen aiheuttaessa painopisteiden muutoksia.

- **Energia**

Energian saatavuuden ongelmat ja mahdolliset sähkökatkot sekä taloudellinen näkökulma.

Huoltovarmuuden parantamisen eteen on yritysten näkökulmasta tehtävissä paljon. Tärkeintä on panostaa varautumiseen ja asioista sopimiseen etukäteen. Keskeisimmät keinot, joiden avulla huoltovarmuutta ja tuotteiden markkinoille saamista voidaan parantaa ovat:

- **Raaka-aineet Euroopasta tai lähialueilta**

Hankkimalla raaka-aineet lähialueilta turvataan parempi saatavuus. Kriittisimmät materiaalit olisi kuitenkin tärkeää olla Suomessa

- **Ennakointi ja suunnitelmallisuus**

Tunnistetaan kriittiset materiaalit ja tarpeet etukäteen ja varmistetaan toimitusketjut.

- **Uusio- ja biokuidut ja tuotanto Suomeen**

Uusio- ja biopohjaiset tekstiilikuidut ovat osa tekstiiliteollisuuden ja siihen liittyvän varautumisen tulevaisuutta.

- **Tuotantosopimus 10 % jatkuvasta tuotannosta**

Kriittisten tuotteiden osalta olisi tärkeää olla jatkuvaa tuotantoa, jotta tuotantokapasiteetin kasvattaminen onnistuu nopeasti. Sopimuksessa valtio sitoutuu jatkuviin ostoihin pienellä osuudella yrityksen maksimaalisesta tuotantokapasiteetista. Yritys puolestaan pitää silmällä toimitusketjuja ja ylläpitää toimivaa tuotantoa.

- **Jatkuvuudenhallinta-ajattelun laajentaminen yrityksissä**

Pitkän tähtäimen strategiset valinnat esimerkiksi tuotannon järjestämisestä (alihankinta vai oma tuotanto), valmistusmaasta sekä käytettävistä materiaaleista vaikuttavat yrityksen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen.

- **Verkostoituminen ja tiedonjako**

Tiedetään, mistä ja keneltä kysyä. Viranomaisille olisi hyödyllistä tietää yritysten kapasiteetti, mutta verkostoitumisen hyödyt näkyvät myös yritysten välillä. Kriisissä yritykset voivat tukea toisiaan osaamisen, resurssien tai esimerkiksi varastoon ylijääneiden materiaalien avulla.

- **Automatisointi ja robotiikka**

Automaation ja robotiikan laajempi hyödyntäminen alalla lisäisi tuotantokapasiteettia ja kilpailukykyä.

- **Langan valmistusta laajemmin Eurooppaan**

Langan valmistusta ei ole nykyisellään riittävän laajasti Euroopassa. Langan valmistuksen lisääminen lähialueilla parantaisi tekstiiliteollisuuden kriisinkestävyyttä.

- **Sopimusvalmius**

Velvoittavuus esim. toimitusketju, varasto.

2.2 Huomioita julkisista hankinnoista ja varautumisesta

Kriisissä saatetaan tarvita normaalista poikkeavia tuotteita ja materiaaleja kiireellisesti. TEVA-toimikunnassa on havaittu huoltovarmuuden näkökulmasta tiettyjä hankaluuksia liittyen julkisiin hankintaprosesseihin. Toimikunnan huomioilla ei pyritä ottamaan kantaa hankintalainsäädäntöön tai sen muutostarpeisiin, vaan tarkoituksena on tuoda esille käytännön työssä havaittuja haasteita ja tulkintaongelmia. Jotta hankinnat sujuvat kaikkien kannalta mutkattomasti kriisissä, olisi niiden toimittava varautumista edistävasti myös normaalioloissa.

TEVA-toimikunnan havinnot liittyen hankintaprosesseihin huoltovarmuuden näkökulmasta:

- **Huoltovarmuutta ei huomioida riittävästi hankinnoissa.** Tarve saada huoltovarmuus mitattavaksi osuudeksi kokonaistaloudellisuuden arviointiin. Keskeistä olisi ratkaista, miten huoltovarmuutta voitaisiin mitata hankinnoissa.
- **Hankintayksiköissä tehdään monenlaisia tulkintoja,** jotka eivät ole linjassa keskenään. Hankintoihin saatava johdonmukaisuutta lisäämällä tietoisuutta hankkijoiden keskuudessa.
- **Suorahankintojen mahdollisuus on hyvä, mutta raaka-aineiden saatavuus on nopeasti kehittyvässä tilanteessa ongelma.** Hankintalaki mahdollistaa suorahankinnan äärimmäisessä kiireessä tai mikäli teknisestä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan.
- **EU:n hankintalaki osin ristiriidassa** huoltovarmuusnäkökulman kanssa.

3 Tekstiili- ja varustetarpeet

Laajamittaisen maahantulon tilanteessa tarvitaan monenlaisia tavaroita ja varusteita, jotka liittyvät tulijoiden majoittumiseen ja perustarpeiden täyttämiseen. Monet tarvikkeista ja varusteista kuuluvat tekstiili- ja varustetoimikunnan toimialaan. Tähän lukuun on koottu tekstiili- ja varustetoimikunnan kannalta tärkeät huomiot varautumiseen ja tarvittaviin varusteisiin liittyen.

3.1 Varastoinnin haasteet

Varastointi on keskeinen kysymys, joka aiheuttaa haasteita varautumisen näkökulmasta kaikille toimijoille. **Varastoinnin suunnittelussa tärkeintä olisi pystyä nimeämään kriittiset tuotteet, materiaalit ja tarvittavat määrät etukäteen.** Suomen Punainen Risti (SPR) varastoi tavaraa, jota voi käyttää mm. laajamittaisen maahantulon tilanteessa, mutta varastointikapasiteetin rajallisuus on heiläkin toistuvasti esillä. Varastoinnin haasteellisuus näkyy myös kunnissa, joissa varaudutaan laajamittaiseen maahantuloon. Kokonaistilanne on hankala, sillä kukaan ei halua ottaa isoja varastoja vastuulleen.

Käytännön kannalta tuotteiden tulisi olla varastoitavissa mahdollisimman pieneen tilaan. Uutena tilatuissa ja valmiiksi pakatuissa tekstiilitoimituksissa on etunsa käsittelyn ja varastoinnin näkökulmasta; esimerkiksi liinavaatteet toimitetaan tiiviisti pakattuna, jolloin niitä on helppo käsitellä ja ne vievät suhteellisen vähän tilaa.

Toimitus- ja valmistusketjut ovat tuotteesta riippuen melko pitkiä ja siksi yllättävän tilanteen varalle voitaisiin varautua varastoimalla tarvittavia materiaaleja. Tällöin yritysten tai varastointia hoitavan tahon ei tarvitsisi varastoida käyttövalmiita tuotteita, vaan esimerkiksi neuloksia, kankaita, laitteita tai tarvikkeita. **Materiaalien varastointi erilaisissa kehitysvaiheissa antaisi etumatkaa tarvittavien tuotteiden valmistamiseen,** sillä hankintoja ei tarvitsisi aloittaa raaka-aineiden etsimisellä.

3.2 Tuotelista

TEVA-toimikunta tuotti listan tavaroista ja varusteista, joita toimikunnan toimijat voisivat tuottaa auttaakseen laajamittaisen maahantulon tilanteessa. **Tuotelista perustuu suurelta osin Maahanmuuttoviraston esittelemään aloituspakkaukseen**, josta poimittiin TEVA:n toimialaan kuuluvat tuotteet. Maahanmuuttoviraston listaan tehtiin tarpeelliseksi katsottuja lisäyksiä. Tuotteille kirjattiin lisäksi suorituskykyvaatimukset ja alustava arvio tuotemääristä per yksi maahantuliija.

TEVA-toimikunnan toimijat voivat varautua laajamittaiseen maahantuloon lisäämällä listalla olevien tuotteiden valmistusta tai varmistamalla, että tuotantoon tarvittavia raaka-aineita on saatavilla tulevaisuudessa. Myös tuotantoketjujen tarkempi tarkastelu ja tuotteiden kotimaisuusasteen huomiointi on tärkeä osa varautumista.

Tuotelista sisältää seuraavat tekstiilit ja varusteet:

Tuote	Suorituskyky	Määrä
lakanat: pussilakana, aluslakana, tyynyliina	60 asteen pesu tai tarvittava kemiallinen käsittely	2–3 kpl
pyyhkeet: kylpypyyhe, käsipyyhe	kuivaava, 60 asteen pesu	2 - 3 kpl
peitto ja tyyny	lämmin, 60 asteen pesu	1 kpl
patjansuojus	kosteutta eristävä ja hylkivä, 60 asteen pesu	1 kpl
Vaahtomuovipatja	tilavuuspaino 23 kg / m ³ - 30 kg / m ³	1 kpl
retkipatja	15 mm paksu, koko: 200 x 80 cm, vedenpitävä, taitettava tai rullattava	0,5 kpl
retkisänky	75 x 195 cm, materiaali vapaavalintainen, maksimi kantavuus 140 kg	0,5 kpl
pohjalliset	kokovalikoima: saksilla leikattavat muotit, 4 kokoa	1 kpl
materiaalivarasto / talvi-vaatteet	esim. trikoo- tai villaneulos	1,5 m / hlö
talvikengät		
päähine: tuubihuivi, pipo		0,3 - 1 kpl
hanskat / tumput		0,3 - 1 kpl
sammutuspeite		0,3 - 1 kpl / perhe

Mahdollisesti tarvittavia muita tuotteita:

hallitelta vastaanottoon huonoissa keliolosuhteissa		
sänsuojatelta, jonne voi ajaa linja-auton sisälle lastin purkua varten		
sukat	40 asteen pesu, kolme eri kokoa: naiset, miehet, lapset	2 kpl
alushousut	60 asteen pesu, kolme eri kokoa: naiset, miehet, lapset	2 kpl
	60 asteen pesu	
äitiyspakkaus	sukat ja tumput 40 asteen pesu (sis. vauvan vaatteet: haalari, potkupuku, body tarvikkeet: lakki, tumput, töppöset, harso)	Kaikkiaan muu- tama tuhat

Yllä olevaan listaan liittyen on todettava, että SPR ei ole kokemukseensa pohjautuen tunnistanut selkeää puutetta vaatteista laajamittaisen maahantulon tilanteessa. Niitä saadaan lahjoituksina yksityishenkilöiltä paljon, minkä lisäksi tekstiilivalmistajilta tulee lahjoituksia. Lisäksi tulijat saavat vastaanottorahaa (n. 320 €/kk), jolla he voivat ostaa tarvitsemiaan tuotteita.

KENELLE YRITYS VOI TARJOTA TUOTTEITA?

Vastaanottokeskuksia ylläpitäville tahoille.

Vastaanottokeskukset ovat toisistaan riippumattomia, itsenäisiä keskuksia, jotka hankkivat tarvitsemansa tuotteet ja varusteet itse.

Vastaanottokeskuksia ylläpitävät mm. Maahanmuuttovirasto, kunnat, järjestöt ja yritykset. Vastaanottokeskus toimittaa tulijoille aloituspaketin, joka sisältää välttämättömät tarvikkeet.

4 Yhteenveto

Laajamittainen maahantulo Tekstiili- ja varustetoimikunnan vuoden 2022 varautumisen teemana osoittautui heti vuoden alussa hyvin ajankohtaiseksi aiheeksi, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Teema on ajankohtainen myös vuonna 2023, sillä maahantulijoiden määrän arvioidaan pysyvän vähintään samalla tasolla.⁷

TEVA-toimikunnan jäsenet ovat tutustuneet laajamittaisen maahantulon yhteiskunnallisiin vaikutuksiin monesta näkökulmasta vuoden 2022 aikana. Muun muassa Rajavartiolaitos, SPR, Maahanmuuttovirasto, Tampereen kaupunki ja TEVA:n jäsenyritykset jakoivat näkemyksiään varautumisesta ja Ukrainan tilanteen kehittymisestä. Työpajojen ja valmiusharjoituksen tarkoituksena oli selvittää, millaisin toimenpitein toimikunnan jäsenet voisivat varautua ja olla avuksi laajamittaisen maahantulon tilanteessa.

Tällä hetkellä Suomeen on saapunut suuri määrä Ukrainan sotaa pakenevia ihmisiä. Tilanne on kuitenkin pysynyt hallinnassa ja sitä ovat helpottaneet monet tekijät, kuten Ukrainan sotaa pakeneville tarkoitettu tilapäisen suojelun mahdollisuus sekä se, että huomattava osa tulijoista on majoittunut kotimajoitukseen. Mikäli maahantulo jatkuu ja tulijoiden määrä lisääntyy voimakkaasti, voi tilanne hankaloitua nopeasti.

4.1 Varautumisen ja huoltovarmuuden kehittäminen

Huoltovarmuuden kehittämisen eteen on TEVA-toimikunnan näkökulmasta tehtävissä paljon. Tärkeintä on panostaa **ennakointiin ja asioista sopimiseen etukäteen**. Esimerkkinä tällaisesta TEVA-toimikunta on toteuttanut tuotelistauksen laajamittaisen maahantulon varalle (s. 11–12).

Tekstiili- ja varustealan huoltovarmuutta haastavat nykyinen maailmantilanne ja riippuvuussuhteet erityisesti raaka-aineiden tuotannon osalta. Ratkaisuja raaka-aineiden saatavuuden turvaamiselle on TEVA-toimikunnan yhteistyössä hahmoteltu mm. hankintojen keskittämällä lähialueille sekä kiertotalouden (uusio- ja biokuidut) keinoin. Ensimmäisen askeleen on kuitenkin oltava kriittisten tuotteiden ja materiaalien tunnistaminen ja nimeäminen.

---

⁷ Sisäministeriö (2022). Sisäasiainhallinnon toiminta Ukrainan kriisissä. <https://intermin.fi/ukraina>

Vahvan varautumisen pohja rakennetaan normaalioloissa ja ideaalitulanteessa häiriön aikainen toiminta on mahdollisimman lähellä normaaliolojen toimintaa. TEVA-toimikunta on vuoden 2022 yhteistyön puitteissa tarkastellut tekstiili- ja varustealan varautumista laajamittaisen maahantulon näkökulmasta, mutta keskeisimmät havainnot voidaan yhdistää laajemmin monenlaisiin häiriötilanteisiin varautumiseen. Tärkeimmät huomiot varautumisen kehittämiseksi tekstiili- ja varustealalla on koottu alle.

YHTEISET

1

Kriittisten tuotteiden ja materiaalien listaaminen

On määriteltävä, mitkä tuotteet ja materiaalit ovat kriittisiä tekstiili- ja varustealalla.

2

Raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen

On selvitettävä kriittisten raaka-aineiden alkuperä ja vähennettävä riippuvuutta yksittäisistä toimittajamaista.

3

Verkostojen vahvistaminen ja ylläpito

Varautumis- ja huoltovarmuusyhteistyötä on syytä jatkaa, sillä säännöllinen vuorovaikutus ja tilannetiedon jakaminen ylläpitää suhteita, joita tarvitaan kriisitilanteissa.

4

Yrityksen jatkuvuudenhallinnan tarkastelu

Yrityksissä on tärkeää tunnistaa hankinta- ja toimitusketjujen sekä tuotannon haavoittuvuudet ja harjoitella poikkeuksellisten tilanteiden varalle.

5

Varautuminen osana yrityksen strategisia valintoja

On pohdittava pitkän tähtäimen strategisia valintoja varautumisen näkökulmasta. Esimerkiksi valinnat tuotannon järjestämisestä (alihankinta/ oma tuotanto) sekä valmistusmaasta voivat olla merkittäviä kriisissä.

ALAN YRITYKSET

